

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Merourea si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doideceri, or 3 galbini mon. sanatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tac's'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 47.

Brasiovu, 25/13 Iuniu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

† Incepu a ne incurge rep6rte despre celebrarea de parastase pentru pausulu eternu alu barbatului, alu carui doliu ilu portamu:

Sambata in 18 Iuniu c. n. in beseric'a parochiale gr.-cath. a Sibiului se celebrà unu parastasu cu t6ta solenitatea, pentru fericitulu repausu eternu alu sufletulu celui nobilu si mare, a prea demnulu si prea meritatulu barbatu alu natiunei n6stre

Dr. Simione Barnuti,

fostulu preutu de mod elu alu besericei n6stre, care pentru adeveru si dreptate erà in t6ta 6r'a gat'a a 'si perde t6te si vi6ti'a spre a 'si pastra sufletulu in curatiani'a s'a originala de angeru aparatoriu de rele pe pamentu, fostulu profesoru de filosofia si prefectu studialoru teologice in Blasiu, in care calitate a saditu in animele discipliloru sei sum'a vertutiloru nu numai cre-scine, ci si politico-cetatianesci si nationale, cari adi se profit6sa in multi din natiune in t6te anghiurile romanismulu, filosofulu filosofiloru romani, care a avutu curagi'a antaiasi data a propune filosofi'a in limb'a romana in Blasiu, intrepidulu si mai tare de catu stanc'a in propusulu seu de a naltia romanismulu, angerulu conducatoriu — in viforulu trecutulu din 1848, juristulu care cã profesoru de drepturi in academi'a din Iasi a mai arãncatu cu ocau'a sementi'a autonomiei si a nede-pendintiei Romaniei interi6re, a dreptulu ei neprescrip-tibilu in animile junei Romanie, chiamandu la unire pe toti romanii si la mas'a cea verde in cas'a loru etc. Se dor6sca dar' cu noi totu sufletulu romanu, care a cititu in anim'a marelui acestui romanu, a se apropia dãn t6te anghiurile Romanimeii, spre a dice la peti6rele mormentulu s6u catafalculu lui: Eterna a ta memoria si virtutile tale se insufletie6sca poporulu, pentru care ai traitu! *)

In Blasiu se va tiené in 21 Iuniu acestu parastasu cu deosebita pompa. Ferice de natiunea, care 'si sci pretiui pe angerii aparatori ai dreptulu si ai fericirei sale!!!

† Turd'a 20 Iuniu. Astadi s'a serbatu la beseric'a par. gr.-cath. din Turd'a veche, precum si in totu tractulu Turdei parastasulu pentru fericitulu repausatu Dr. **Simione Barnuti**. — Pre catu a suferitu tempulu f6rte ploiosu, adunarea de poporu in on6rea cea de pe urma a acestui mare barbatu a fostu destulu de numer6sa, ear' celebrarea parastasulu a produsu o simtire pre catu de trista pre atatu de profunda in publicu, mai alesu prin panegiriculu tienutu in onorei prin dn. protop. Ioane Antoneli, unulu din cei multi discipuli ai repausatulu; i s'a numeratu t6te faptele si meritele ce le a facutu nu numai pentru prosperarea besericeii in a carei sinu lungu tempu a fostu preotu si profesoru, ci si pentru a natiunei intregi, ca

*) Totu mai asteptamu dela cei mai deaprop6e de legã-nulu nascerii si mortii acestui barbatu, cã se ne tramita datele nascerii si ale cre6cerii repausatulu pana candu mersela Blasiu, pre cum si prospectulu opuriloru compuse de elu, atatu juridice oatu si istorice si filosofice, pe cari ni le apromise a le eda.

Red.

acestu barbatu a fostu, carele spiritulu natiunale in ainte de 1848 mai cu totulu amortitu prin studiulu filosofiei propusu in limb'a romana la redeseptatu cã dintr'unu somnu profundu, a voitu fora neci unu interesu in parte si a corege unele scaderi, care se virisera in beserica, de carea se tienea; a-ci inse nu trebue judecatu dupa reusitulu causei de dinsulu aparate, ci dupa motivele, din care a pornitu. Istori'a besericeii scrisa fora ura si partinire va da loculu cuvenitu meriteloru acestui barbatu straordinariu, ear' natiunea intrega are de a imbraca doliu pentru perderea lui, ca pre candu in 1848 se redicara nuori grei asupra romaniloru, candu mai ca nimene nu sciã pre care carare se afe salute, densulu a luat stindartulu in mana si a aretatu romaniloru transilvani calea, carea singura a fostu mantuit6re, pre carea si astadi cu rezultate in-bucurat6re mergemu! — Vieti'a lui a fostu a tuturor romaniloru; — elu a avutu una misiune pre pamentu si cã unu lucratoriu bunu si intieptu dupa poteri si impregiurari o au si implenitulu.

Cã omu 'si a avutu si gresielele sale, mai multu parute, inse meritele lui pentru romanii transilvani sunt asia de mari si multe, catu scaderile prin acele de totu se acoperu.

Elu cã profesoru de filosofia a inprasciatu lumin'a filosofiei intre tineri, iau desteptatu la o viet'a nati6nale, si in tempurile fortun6se iau condusu; si astadi cati nu se afla, carii s'au dioritu la radiele si s'au luminatu de lumin'a sciintiei, virtutei si intieptiunei lui? Diregatori, preoti si mireni de o potrivã. Deci m6rtea lui noi o socotimu de o perdere natiunale, si credemu, ca memori'a lui va fi eterna pre cum eterna va remané cuventarea lui din 14 Maiu 1848 tienuta in beseric'a catedrale din Blasiu, carea cuprinde in sene credeulu politicu alu romaniloru. Fiai tierin'a usi6ra si memori'a nestersa! Unulu din discipulii lui.

Brasiovu 24 Iuniu n. Comunicatiunea comerciala cu principatele vecine ni se intrecurmã prin resbunarea elementeloru intr'o mesura insuflat6re de mare grija. Abia mai potu strabate 6meni pedestrii s6u calare, nu pe vali, ci preste munti, pe locuri neamblate. Pasulu Branulu dela „Cruce“ nainte pana la Rucaru e inchisu mai de totu. Pe pasulu Temisiu celu mai renumitu de comerciulu neci pana in carantin'a n6stra transilvana nu poti strabate cu carulu. In laintru in tier'a roman., pana la monastirea Sinai'a frumosulu drumu asternutu (chaussée) la vreo trei locuri s'a nimicitu cu totulu, si Praov'a curge pe unde era drumulu. Intre carciun'a „la Isv6ra“ si intre „la Valea lui Bogdanu“ unu podu mare de p6tra e prefacutu in ruine. Podulu, celu inaltu din c6ce de „Orati“ si celu de sub „Orati“, celu dela „Gur'a Beliei“ si celu de pe Doptan'a t6te de p6tra cioplita, isi perdura fiacare cate 4—5 pilastrii (piti6re) cu asternutu cu totu. Intre „Isv6ra“ si „Fruntea lui Vasiiu“ stau preste 40 cara cu marfa, ne mai potendu merge neci inainte neci indereptu. Preste 150 cara cu lana si alte marfi ast6pta intre Campin'a si Breasa. Ploile ear' au inceputu, reparaturi inca nu se potu face. Comunicatiunea formalã nu se va deschide neci intr'o luna. Pe Uitusu spre Moldov'a catu tiene dela Gyilkos pana in laintru la O-

nesci neci unu podu n'au remasu intregu. Nimini nu mai pôte trece. Unu carasiu secuia a cercatu si s'a inecatu cu caru cu cai cu totu.

Dala Sibiiu si din Turnu rosiiu se scriu totu asemenea lucruri fioróse.

Pasulu Turnu rosiiu inca e inchisu prin lunecarea unei parti de munte si ruinaarea drumului.

Dela M.-Osiorheiu se spune, ca Murasiulu a dusu pana si o parte din casarm'a cea de lemn. — Ternavele inca au facutu stricatiuni mari prin esirea lor.

Se astépta din mai multe parti reporturi oficiale.

In carantin'a dela Branu, cum si in satele invecinate furi'a riului numitu Turculu a facutu cele mai mari stricatiuni. Cateva case tieranesci sunt duse fara urma, in catu locuitorii au scapatu numai cu viéti'a, eara josu in carantina a prefacutu in ruine casarm'a finantiloru, a desradacinatu teiulu celu de 100 ani, eara ap'a curge si pe acolo, pe unde era pórt'a cea mare a vamii. Acelasiu „Turcu“ in Tohanulu nou a dusu mai tóte superedificatele alodiale, in catu si curi'a fusese in periculu. —

Sibiiu. (Calea ferata). In Nr. tr. atinseramu pe scurtu acelu stadiu, in carele ajunse cestiunea calii ferate in dieta; ne lipsi inse loculu cá se aratamu in ce proportiune sta maioritata si minoritatea comisiunii dietale insarcinate cu pregatirea proiectului. Eata deci unu estrasu din tóte cate citiramu despre aceeasi.

In sinulu comisiunii motiunea deputatului Maager asia precum o a formulatu densulu avù maioritata de parte cumpanitóre, pentru-ca — abstragundu dela unele modificatiuni facute cu voi'a maioritatii — dintre sasi numai dn. Binder s'a luptatu in contra cu tóta cerbici'a si artiagulu seu cunoscutu inca din comisiunea senatului imperialu, eara dintre romani l'a secundatu numai dn. prot. I. Hanea, carele cum se pare sia facutu unu studiu de mai multi ani din cestiunea calilor ferate si din tóte sciinti'a economiei nationale; eara dn. Rannicher cautá o cale de mediuocu, unu felu de mangaiere si pentru brasioveni cu unu viitoru, scii dta, mai departatu, cu o sperantia cá a spenului de barba. Inse acesti trei au remasu in minoritate, eara 11 insi au formatu maioritata comisiunii. Argumentulu celu mai curiosu alu dlui Binder in contra Brasiovilu este, ca comerciulu acestei cetati nu are neci o insemnatate pre longa alu Sibiiului. Eará bine. „Ba dieu barbate, nu fii tu prostu, nu crede ce vedi tu, crede numai ce'ti spunu eu.“ Asia o patiesce si Brasiovilu cu dn. Binder. Ca dieu si sunt prosti negotiatorii din Brasiovu, pentru-ce nu se muta ei la Sibiiu, cá se vendia acolo pantlici si se nu se mai incurce cu comerciulu moldavo-romanescu si turcescu, care le face o grija fórte mare de a intórces pe fiacare anu cateva milióne in cele mai felurite produse crude si in manufapte. (Vedi extracte autentice dela vamile imperatesei si dela celea romanesce).

In altu Nr. ne vomu reintórces la acésta cestiune.

Dela dieta. (Urmare).

In siedinti'a din 11 Iuniu mai aduce presedintele la cunoscinti'a dietei una scrisore a r. guberniu, d'in care se vede, ca catra finea sen. imperialu mai multi deputati ardeleni si altii au facutu una interpelatiune catra ministeriulu de finantie in caus'a gravamineloru baiasiloru d'in reviriulu Abrudu si Rosi'a (vedile in Gazet'a Nr. 6 an. c.) acést'a interpelatiune se ceti in dieta, si cá responsu lá ea se cetesce si una scrisóre a presidiulu directiunei finantiale din Ardélu dreptu resolutiune, care cuprinde, ca baiasii respectivi 88 la numeru au neglesu terminulu legiuitu de recursu si de acea li s'au indereptatu caus'a. Intr' aceea fiendu ca suplicantii s'au dechiaratu, ca superplusulu de 20% platitu vréu selu folosesca pentru scopuri comunu folosítóre, erariulu n'aru fi neaplecatu a implini cererea suplicantiloru; inse fiendu-ca documentarea ceruta nu s'a potutu face, si apoi mai multi dintre partasii baiasi au protestatu in contr'a dechiararei, de a se folosi acei 20% pentru scopuri comune, asia ministrulu de finantie nu s'a potutu simti motivatu a implini dorinti'a suplicantiloru.

Totusi erariulu si acuma e gata a plati una suma aver-suala, déca respectivii baiasi voru voi a se detrerminá, cu totii in contielegere, ca veru dedicá acést'a suma pentru unu scópu de comunu folositor'iu. In Urma presedintele Grois face propunerea, cá numitii baiasi se se incunoscintiesc despre starea lucrurilor, pentru-cá se scia ce pasi mai au de a face. Branu e in contr'a propuneréi presintelui. Grois: Nu e absolutu necesariu pasulu ulterioru, oi pôte ea e cu

scopu si in intreresulu baitului. Manu spriginesse propunerea presintelui, care se si redica la conclusu. Dep. Florianu i se da concessiune pentru 4 septemani, fiendu-ca e denumitu in comisiunea pentru impacarea certei intre Nasaudeni si Bistritieni. Dupa acéstia vine §-lu 2 din propunetiunea a 8-a, care suna despre personalulu tribunalului supremu, si in care denumirea presintelui si a consiliariloru se reservésa Maiestatei S'ale; si cu tóte ca d. Moga, Koronka si Domzsa se provocara la dreptulu istocicu de a alege oficialii tierei, totusi se primi proiectulu regimului.

Lá §-lu 3, care suna: tóte posturile se voru dá numai la ardeleni.

G. Manu propune adausulu cu privire la cele 4 natiuni egali indreptate si la cele 6 confesiuni recunoscute, cu tóte ca imputara sasii, ca prin emendamentulu acést'a s'ar' esohide evreii dela posturile mai inalte, si altii incepura a numerá si cele 7 pecate ale Ardélului, se spriginesse emendamentulu dep. Manu, chiaru si de epplu Fagarasi si de Koronka pe longa romani.

In siedinti'a din 13 Iuniu se continua desbaterea speciala asupr'a § 3 si adausului dep. Manu cu mare focu si cu multe imputari.

Esc. S. Sterca Siolutiu pune mare valóre pe acestu adausu, aduce in memoria neintrerupt'a incordare a natiunei romane de a fi primita in sinulu natiuniloru regnicolare, care dorintia numai mai deunadi se implini prin Mai. S'a. Prin articulare natiunea romana n'a voitu alta, de catu a luá parte la beneficiile tierei, dela care erá eschisa pana la 1848 si acést'a singuru fù si motivulu pentru care a cerutu natiunea romana inarticularea, prin urmare, déca beneficiile tierei nu se voru dá numai la pamenteni egalu indreptatiti in sensulu constitutiunei restaurate prin diplom'a din Oct, atunci inarticularea natiunei romane ar' deveni cu totul fara resultatu. Ar' fi lucru tristu, candu prin inarticularea natiunei romane s'ar' dá celorulalte natiuni si confesiuni unu campu atata de largu, in catu se fimu siliti cá suptu sistem'a bachiana a vedé in capulu posturiloru cardinale pe veri-ce strainu, numai pe filii celoru 4 natiuni si confesiuni ale nós-tre nu. Sub sistem'a bachiana sub pretestu, ca fii tierei nu au calitatile cerute, fura estia multu impedecati de a inaintá in posturi, cu tóte, ca cei, caroru li se dá, avea mai pucina destoinicia, de catu fii patriei, cari se insinuá pentru ele. Pentru-cá acést'a se nu se mai repetiésca afla necesariu adausulu dep. Manu si lu recomanda dietei spre primire. Dupa mai multi vorbitori se primesce § 3 cu adausulu dn. Man si siedinti'a se finí.

Vien'a 17 Iuniu. Acea parte din publiculu capitalei, care se ocupa mai multu cu afacerile publice, doria se afe mai de timpuriu diu'a redeschiderii senatului imperialu. Intr'aceea tocma acum unele diurn. voiescu a sci, ca redeschiderea se va intempla numai pe la 17 Oct. a. c. Noi acésta scire nu o priimim de autentica, ci numai cá o fama; cu tóte acestea combinandu si noi mai multe impregiurari, suntemu prea aplecati a crede, ca parlamentulu austriacu mai nainte de lun'a Oct. nu se va poté deschide, ca inse deschiderea mai tardia va trage in urm'a s'a rezultate legislative cu atatu mai mari si mai dorite. Pre longa ce adica bugetulu cere pregatiri colosale si fórte anevoióse, apoi alte proiepte de lege prea importante inca ceru timpu lungu si lucru multu, pentru-cá ministeriile respeptive se le póta asterne in sesiunea viitória

„Intelnirea suveraniloru:“ — Maiestatile S'ale imperatulu si imparatés'a ajunsera la Kissingen, una cetate in nordulu Bavariei cu cele mai cercetate ape minerale, si indata dupa sosire Maiestatea S'a imperatulu luá uniforma rusésca si faciù visita la imperatulu Rusiei Alecsandru, care indata dupa aceea i intórse visit'a imbracatu in uniforma de generalu de cavaleria austriacu si urmatu de principele Dolgoruki si contele Adlerberg cu alta suita mare. In 17 Iuniu facura promenada imperátii imbracati in civilu. Contele Rechberg inca se preambila la bracie cu principele Gorciacoff ambi cufundati in discursuri lungi. E de insemnatu, ca contele Rechberg are mai multe capacitati lucrátore cu sene precumu are si Gorciacofu. Si graf. Budberg solulu rusu din Paris si multi suverani germ. se afla aici. Unii conecturésa, ca acést'a intalnire va restaurá sant'a aliantiu, se itielege ca in contr'a Franciei si á Italiei; altii precumu si Parisianii au placerea a tiené, ca acésta intalnire e unu pasu premergatoriu la congressulu europeanu proiectatu de imperatulu Napoleonu, care candu plecá Budberg din Parisu, 'lu incredintiá pe acést'a ca déca Angli'a vré se pasiésca activa in causa Daniei, Francia remane neutrala si ca Anglia numai cu unu congressu europénu se

ar' pote umili. Nu e inse neci unu diurnalu, care se nu predica rezultate impuitoare din acésta intalnire.

Sosindu aci in 15. si marele duce de Oldenburgu Petru rudeni'a Rusiei, cu acést'a ocaziune se a subscrisu si actulu, in care imperatul Rusiei se lapeda de pretensiunile la partea gottórpia din Holstainu, in favórea marelui duce de Oldenburg (vedi si Nr. trec. conferintia). Marele duce Constantinu inca e in Kissingen. Noulu rege Ludovicu alu II-lea din Bavari'a inca se afla aici, intre cei 2520 de óspeti de bai. Regele Prusiei asositu in 18 Iuniu cu min. seu Bismark in Karlsbad, si Maiestatea S'a imperatul nostru 'lu au visitatu in 22.

— Congresulu nationalu iliricu (serbescu). „W. Z.“ repórta, ca congresulu acést'a e conchiamatu pentru a alege pe metropolitulu gr.-n.-u. din Karlovitz pe 1 Aug. séu 20 Iuliu st. v. in puterea resolutiunei Mai. adresate catra bar. Philippovicu cá comisariu denumiitu pentru congresu si si pentru sinodulu ce va urmá indata dupa congresu intre episcopi pentru alegerea metropolitului, ér' dupa finirea acestuia si la sinodulu episcopiloru gr.-n.-u. séu eventualu la congresulu nationalu, care 'lu va concede Mai. S'a in sensulu scrisórei din 27 Sept. 1860 indreptata catra repositulu patriarclu.

Óre romanii din Banatu ce atituda voru luá facia cu conchiamarea acestu congresu serbo-iliricu? —

„Telegrafulu Rom,“ intr'una corespondintia dia Banatu se vaiera asupr'a necontenteloru treceri ale romaniloru dela legea gr. n.-u. la cea unita in Banatu, uitanduse prin microscopu la marimea pericolului ce ne ar' amenintiá unele desbinari cá acestea. Éta articulu :

„Din B a n a t u 31 Maiu (12 Iuniu) 1854. (?) Pe candu Romanii banatieni abia se potu descurcá din neplacerile cele fortunóse si amenintiatore de perirea lor, care din partea conlocuitoareloru natiuni pretutindenea se impletescu asupra-le, pe atuncea sórtea lor cu totulu nepartinindui — incepe ai desbina si ai deaface dela orginal'a si stravechi'a loru religiune intocmita si asediata de insusi matuitoriulu lumei; — incepu romanii banatieni a se instrainá unii de altii prin trecerea la unire cu beserica Romei, prin care ei, cu multe neplaceri se intelnescu, din care apoi intre ei se nasce o discordia nefericita. carea prosperarea lor catra fericire pe incetulu o va róde. —

Pana acum'a romanii banatieni se plangeau asupr'a fratiloru serbi, cari in unele locuri si tineau dóra mai multu drep-tu in besericele din comunele locuite si de ei. — acum'a amu ajunsu in sa tempulu a ne plange chiaru si in contr'a fratiloru nostri (cumu ne numiamu de unu tempu in cóce, si cum noi din parte ne amu dori sa ne potemu numi totdeun'a, — dar din sufletu, nu dela buze!) Romanii uniti cu bis. Romei, cari de besericile de noi zidite se silescu a ne despoiá. —

Nefericita e sortea romanului! De cate ori voiesce a ajunge la ceva dorire, dupa care de dieci de ani se lupta, atuncia tocmai elu singuru se sapa, si aceea tocmai acei'a o facu, cari in largulu lumei striga a fi romani adeverati, — aceia, dicu, umbla astadi a semena cele mai mari nepaciuniri intre romani, — cauta a i trage la unire cu beserica Romei si i nepaciuescu cu exercitiulu dreptului loru religiunariu, pentru care ei si sangele si au versatu. —

Au retacitu in Banatu unele comune, dar nu e mirare, caci apromisiunile unoru „apostoli mincinosi“ li se páru a fi adeverate de asta data, dar in sa mai tardiu, dupe ce vor veni la cunoscentia, si dupa ce vor vedé, ca dincolo gasescu „nulla“ din muntii de aur, ce li se promitu acum, — cá cei ce au mai umblatu pe acelu drumu, voru cautá staululu celu vechiu. —

Alt cumu noi ne mangaiamu in cugetelu nóstru, sciindu din s. evangelia, ca si mantuitoriulu lumei din 12 apostoli ai sei, pre unulu (care se numesce fiulu perdiarei) l'a perdutu.

„Tel. R.“

Unulu Preotu.“

Colegiloru! Se nu damu nutrimentu, intrigeloru desbinarii si prin foile nostre! Fiti mai prudenti, ca aici natiunitatea nu suferé, ea n'are de a face cu relegea si apoi romanii, candu trecu ér la romani, fia uniti fia neuniti, ei nu sunt perduti, ci totu in sinulu natiunei remanu. De renegati se ne ferésca Ddieu si de o parte si de alta; se fimu romani buni, apoi nu ne e frica de asemeni desbinari cu cari nece ca sta bine diurnaleloru nationale a esi in publicu spre a da nutrimentu la certe religiose. Se lasamu aceste porniri la bun'a voie si la consciinti'a fiacaruia si se ne cautamu cu totii de negotiele stricte nationale, cari singure ne voru mantui dreptulu politicu.

Cronica esterna.

Conferintia in Londinu abia mai tienú in 18 una siedinti'a totu fara rezultatu; Prusi'a propuse una armistare de 6 luni si in privinti'a defigerei granitiei isi dede deochiararea, cá se se intrebe poporulu. Austri'a pretinde, cá se se intrebe numai representanti'a legala a poporului; Beust repr. Germaniei remane pe longa deochiararea de mai 'nainte, ca Germani'a vré primirea lui Friedericu de Augustenburg, fara reserve si conditiuni de a nu redicá porturi si fortaretie. In urma Angli'a mai propuse una, cá se se primésca de arbitriu séu mediulocitoriu de pace una din poterile neutrale. Acestea abia s'au primitu spre referada pentru siedinti'a din 22 din partea poteriloru resbelitóre.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE. „Monitorulu,“ anuncia despre calatori'a In. S. principelui Alecsandru Ioanu, cumuca la mai multe inalte staruintie s'a induplecatu a amená purcederea s'a din Constantinopole pana luni in 8/20 Iuniu. Totu „Monitorulu“ ne anuncia, ca Ploiescenii dimpreuna cu Prahovenii pe lenga una adresa de subponere si complacere au facutu unu presentu In. S. cu unu tunu intregu ecuiatu.

Emanciparea tieraniloru moldavo-romani in anii 1747 si 1749.

(Continuare.)

Ca locuitorii Ardealului sunt relative imbracati si nutriti mai bine de catu cei din Moldavo-Romani'a, nu amu negatu neci noi in tóta viéti'a nóstra; ceea ce inse negamu si respingemu este, cumca saraci'a celora ar' fi rezultatulu lenei si alu trandaviei firesci. Acésta este o mintiuna vechia, pe care o au pusu in cerculatiune impilatorii, despoietorii si tiranii romaniloru, pentru-cá cu atatu mai usioru se le póte sugé sangele din arterii si meduv'a din ósale loru. Pamentulu moldavo-romanescu ilu cultiva tieranii cu bratiile proprii cá si pe la noi, eara nu boierii, neci cocónele loru, nu ciocoi neci femeile loru, nu negutatorii, nu meseriesii neci jupanesele loru. Inse cine se folosesce de sudórea loru? — Cine? Dupa Virgiliu :

Sic vos non vobis fertis aratra boves etc. Eata deci scopulu Domnului Alecsandru Ioanu si alu ministrului seu : a face cá in viitoru tieranulu se nu mai fia asupritu si insielatu prin boierulu aliatu cu arendasiulu si cu amploiatulu, séu cu alte cuvinte, a lua pe clas'a sateniloru sub apararea multu mai energiósá a legiloru de catu se intemplase acésta pana acum, precum si ale ajuta prin lege, cá se'si castige catu se póte mai multi din ei proprietate de pamentu. Nemerit'au acei barbati mediulócele ducatóre la scopulu prefiptu, séu nu, acésta e alta intrebare, pe care inca nu vomu lipsi a o scaramana la timpulu seu. Deocamdata insemnamu numai, ca ce stuinea urbariala moldavo-romana este neasemenatu mai usióra de a se deslega, de catu a fostu si este cea urbariala din Transilvani'a.

Inse cu cine se disputamu noi aici, candu dn. D. nu o cunósce si nu o pricepe necidecum pe cea moldavo-romana. Dn. D. ne spune ca a fostu in Moldov'a la 1848 si ca avediutu cu ochii sei ticalosi'a tieraniloru moldoveni in 20—30 sate. Noi nu ne indoimu ca dlui a fostu in Moldov'a si ca a amblatu prin cateva sate, negamu inse din nou ca a vedutu si a cunoscutu adeverat'a stare a lucrului, cumu si adeveratele cause ale ticalosiei enumerate de noi mai insusu. Dn. D. nu scia inca neci atata, ca tieranii moldavo-romani depredati si despoiati de nenumerate ori de totu ce avusera, bogati'a lor o au in bani si in scule (salba de aur seu argintu, linguri etc. totu de metalu si altele cá acestea), pe care le tienu ascunse, adesea ingropate, apoi in vite, cum si in bucate prin gropi; eara anume candu audu ca au se vina turci, muscali „nemti,“ apoi indosesou si ascundu totu ce au mai bunu. In 1848 éra intoema asia, ca tieranii si chiaru orasiienii se padia si apara din tóte partile, pentru cá se nu fia despoiati.

Pana in catu au suferitu tieranii moldavo-romani anume dela Regulamentulu organicu, adica dela 1830 in cóce inca si prin referintiele loru urbariale statorite in acelu anu din nou, acésta póte afla ori-cine in modu autenticu din actele si desbaterile publice ale adunariloru generale tienute ad hoc in a. 1857 in capitalele ambelor Prin-

cípate in urmareá conventiunii parisiene din 1856. In acelea adunari ad hoc au fostu precum se scia, representati si tieranii prin deputati alesi de ei insii, carii au vorbitu si au descoperitu parerile loru liberu si fara neci o sfiéla cu atatu mai virtosu, cu catu partit'a liberala le stá in ajutoriu si ii incuragiá. Avendu cineva placere de a conferi desbaterile adunariloru provinciale moldavo-romanesce din 1857 cu ale dietei transilvane din 1847, va trebui se se convinga, ca starea iobagiloru si a dileriloru din Ardealu erá multu mai trista.

Inse voiti mai multu? Ve mai repetimu odata aceea ce amu sustienutu in Nr. 40, cumca tieranii moldavo-romani tooma si starea loru asia precum era aceea si regulata prin legi organice din 1830 o tienu mai favoratóre si de catu aceea ce se vede in proieptulu urbarialu de acum esitu dela ministeriulu Cogalniceanu, in catu tieneti minte, ca ei nu voru sohibá de voi'a loru pe cea vechia cu cea noua.

Pentru-cá se se convinga ori-cine despre acestu adevuru, ilu rogamu cá se ia intr'o mana Regulamentulu din 1830, eara in alt'a proieptulu de astadi titulatu lege rura la, se le alature si se le judece.

Déca este vorb'a de ameliorarea sórtei tieraniloru moldavo-romani nu numai pentru acum, oi si pentru viitoru, apoi tieranii astépta cu totulu altu-ceva in acésta privintia.

Regulamentulu indatóra proprietariá da tieraniloru de fiacare familia cate 9 in tier'a romanésca pe care inse legea de reforma din 23 Augustu 1851 a dlui Stirbei le a imultitu la 11 pogóne pentru tieranii carii au patru vite de jugu si la 8 pentru cei cu doi boi, si cate 13 pogóne *) in Moldov'a; eara pentru acestea le ia cate 22 si respective 36 dile de lucru, si o dieciuéla numai din cerealii, pentru-ca aceea din ori-ce alte produse s'a casatu in 1830.

Póte fi ca cititorului i se va para acelu numeru de pogóne (jugere, juguri patrate), cam putienu si indatorirea tieraniloru cam mare? Se póte; inse simburele, esenti'a urbariului moldavo-romanesce se coprinde in art. 144 alu Regulamentulu organicu, asia precum s'a sanctionatu acela in 1830, eara nu dupa definitiunea data de dn. Stirbei. In poterea acelu articulu tóte mosiile din acelea tieri trebuie se se impartia „in trei parti egale, din care doua se voru dá pe sam'a locuitoriloru si o parte se va pastra pe sam'a proprietariului.“

Acestea sunt cuvintele unei legi facute de boieri, pentru-ca in comitetulu care elaborase regulamentul organicu si in adunarea generala care a priimitu in dilele lui Kiseleff acelu regulamentu, recunoscutu déca vreti si de Pórta si de Rusi'a, au statutu numai boieri proprietari de frunte si archiereii tieriloru. Acei boieri proprietari condusi de legile vechi si de stravechi'a datina (obieciú), au recunoscutu de buna voi'a loru, ne siliti de nimini, ca $\frac{2}{3}$ parti ale mosiiloru stapanite de ei sunt si trebuie se remana aceea ce dicemu noi ardeleni colonicultura, adica pamentu destinatu pentru investitur'a locuitoriloru tierani si numai $\frac{1}{3}$ parte remane de alo diatura, séu adica proprietate adevérata a asia numitului proprietariu. Acésta lege s'a observatu de 32 ani intru totu coprinsulu tierii fara neci o esceptiune; de aceea la toti asia numitii insuratiei (negami) li se dete si li se da pana astadi partea de mosia prevedinta si prefipta pentru fiacare familistu sateanu prin art. 144 alu regulamentulu; asemenea se da si altoru tierani carii voiescu a se asedia pe cutare mosia, pana candu $\frac{2}{3}$ parti se voru afla in manile tieraniloru. „Déca inse si dupa acésta impartire s'aru gasi locuitori, carii se nu aiba locu de ajunsu, asemenea locuitori voru putea se se mute pe alte mosii etc. etc.“ Acestea sunt totu cuvinte din art. 144.

Din acésta lege urmá de senesi, ca déca locuitoriulu tieranu isi insóra si patru si oinci feciori, proprietariulu mosiei este datoru a le rupe la toti parcele de cate 11 si respective 13 pogóne.

Amu avutu noi in Ardealu vreo asemenea lege? Neci-odata; eara ce amu avutu noi cu privire la iobagi si dileri, vomu vedea mai tardiu.

*) Jugerum = 1296 stangini patrati de ai lui Sierbanu Voda, carele este mai mare de catu celu nemtiescu cu unu palmacu.

Eata totuodat' o cheia sigura, dupa care se póte deslega cestiunea rurala in tierile romanesce. Partea a treia din fiacare mosia mare este proprietate nedisputata a celui de acum proprietariu, eara $\frac{2}{3}$ parti sunt rezervate numai pentru locuitorii tierani, intre carii trebuie se se impartia neaparatu, inse dupa o analogia ce se va afla cu cale; eara déca se va decide cá proprietarii se fia despagubiti séu prin statu séu prin insii tieranii pentru folósele loru regulamentare, apoi aceea despagubire se se calcule séu intru intielesulu p. XV din art. 142, séu dupa o alta cheia ce se va afla si mai drépta si mai ecitabila pentru ambele parti si totuodata pentru statu. (Va urmá).

13328—1864.

C O N C U R S U.

Pentru ocuparea postulu de medicu sedundariu devenitu in vacantia in comitatulu Unidorei ca locuinti'a in Hatiegu, se escrie prin acésta concursu.

Competentii la acestu postu, cu care este inpreunatu unu salariu anuale de 300 fl. v. a. si inolarea in a XII clasa de dieta, au a'si tramite suplicele loru de competentia, pre longa cáre e de a se documenta etatea, ocupatiunea avuta pana acuma, cunosciinti'a limbistica si aptivitatea científica, celu multu pana in 15-lea luni lui Augustu a. c. la presidiulu comitatulu Unidorei in Deva, si se observa cumca, de órece tare se doresce unu medicu cu privire la tribunalulu comitatensu aflatoriu in Hatiegu, se voru considera de osebi doctorii de medicina competitori la ocuparea postulu acestuia.

Sibiu 27 Aprile 1864.

3—3

Dela guvernulu reg. Transilvanu.

„OTELULU BUCURESCI“

a l u l u i

Körner in Brasiovu vechiu.

Otelulu de doi ani nou edificatu din fundamentu, care in ainte de acésta cu unu anu se finise completu, dela Iuniu an. cur. se afla acum deschisu pentru de a fi cercetatu de onor. publicu calatoriu.

Acestu Otelu de nou deschisu cuprinde in sene atatu in catulu primu catu si in alu doilea una serie de odai din cele mai elegante si ajustate cu totu confortulu pentru passageri.

Unu grajdu maretiu, care se afla in fundulu Otelului, corespunde toturoru pretinsiuiloru.

Se mai afla in Otelulu acesta Biroulu de primirea calatoriloru, si de aici pornescu si carale iuti la Bucuresci, Sabiu si Elópatacu.

Conducerea Otelului acestuia a luat'o asuprasi fostulu arendatoru alu Otelului „Pomulu verde“ Franciscu Tief, dela a carui soliditate se póte astepta, ca se va afla in stare de ai castiga acelu renume favoritoriu, care ei succese alu fi seceratu in cea mai magulitória mesura, in timpulu ce condusesse celualtu Otelu.

Prin asediarea de pretiuri cumpatate sia propusu arendatorulu a face tóte spre a castiga fora intrerumpere multumirea onor. Domni passageri, luandusi de problema o servire catu se póte de prompta si multiamitória.

Brasiovu in Iuniu 1864.

2—3

Franciscu Tief,
arendatoru si restauratoru.

A T E N T I U N E

toturoru patimasiloru de dinti.

Dentistulu capitalei Vien'a **Blau** va reveni cu inceputulu lui Augustu in Brasiovu, si spera, ca va escontentá pe toti patientii sei. Diu'a sosirei sale si locuinti'a i se va anuncia de nou. 1—3

Cursurile la bursa in 24. Iuniu 1864 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 51 cr. v.
Augsburg	—	—	114 „ 75 „
London	—	—	115 „ 80 „
Imprumutulu nationalu	—	—	79 „ 50 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 „ 30 „
Actiile bancului	—	—	784 „ — „
„ creditului	—	—	189 „ 10 „

Obligatii desarcinarii pamentulu in 17. Iuniu 1864 :
Bani 72.15 — Marfa 73.15

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANNE GÖTT.